

Τὸ ἀρχ. γαγγαλίζω.

Γαγγαλάζω, ὁ ἰδ.

γαγγάλισμα τό, ἀμάρτ. κουνγκούλιμα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγαλίζω.

Γαργάλισμα.

γαγγάμη ἡ, Κύθν. δαγγάμη Προπ. (Ἀρτάκ. Κού-
ταλ. Πάνορμ.) γγάγγανος ὁ, Ἡπ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γαγγάμη.

Εἶδος ἀλιευτικοῦ δικτύου, διὰ τοῦ ὁποίου συρομένου
εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ἀλιεύονται διάφορα ὀστρα-
κοειδῆ καὶ σπόγγοι. Συνών. γαγγάβα 1, γαγγάμιν.

γαγγάμιν τό, Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) γαγγάμι Πόντ.
(Σινώπ.) γαγγάμ Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπεζ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγάμη. Πβ. καὶ ἀρχ. γάγγαμον.

Γαγγάμη, ὁ ἰδ.

γάγγλα (I) ἡ, Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγαλάζω.

Ἐρεθισμός, γαργάλισμα.

γάγγλα (II) ἡ, Κῶς Μεγίστ. Πελοπν. (Οἶν.) κ. ἄ.
γάγγλα Κρήτ. γγάγγλα Θράκ. (Σηλυβρ.) Ἰων. (Κρήν.) Σα-
μοθρ. κ. ἄ. γάγγλα Μύκ. κάγγλα Σάμ. κάγγλα Λέσβ.
Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Σίφν. κ. ἄ. γάγγλα Ἡπ. (Πρέβ.) Πε-
λοπν. (Ἀρκαδ.) κ. ἄ. γάγγλα Ἰων. (Κρήν.) βάγγλα Ρόδ.
ζάγγλα Πελοπ. (Δημητσάνν. Κόκκιν. Λάστ. Παππούλ.)
Τήν. κ. ἄ. ζάγγλα Θεσσ. δαγγάλα Πελοπν. (Οἶν.) δάγ-
γλα Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλί κατά τύπ. μεγεθ. Ὁ τύπ. ζάγ-
γλα ἐκ παρετυμ. πρὸς τὰ μόρ. ζίκ-ζάκ τὰ κυριολεκτού-
μενα ἐπὶ τῶν ἐλιγμῶν ὁδοῦ.

1) Στροφή, ἐλιγμός ὁδοῦ Ἡπ. (Πρέβ.) Ἰων. (Κρήν.)
Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Δημητσάν. Κόκκιν.
Λάστ. Οἶν. Παππούλ.) Σαμοθρ. Σύμ. κ. ἄ.: Ὁ δρόμος
ἔχει ἢ κάνει γάγγλες Κρήτ. Στράτα με γάγγλες Ἀρκαδ.
Ὁ δρόμος εἶναι δάγγλες Σύμ. Κάνει ζάγγλες μάγκλες (πη-
γαίνει με πολλοὺς ἐλιγμοὺς) Κόκκιν. Συνών. ἀγανξά,
ἀπαγανξά. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γάγγλες καὶ τοπων. Κρήτ.

β) Συστροφὴ Ρόδ. Σάμ.: Τὸ σκοινὶ εἶναι ὅλο βάγγλες.
Ρόδ. Βρῆκα ἔνα φίδ' οὐλον κάγγλις Σάμ. γ) Μεταφ.
δόλος Λέσβ. 2) Εἶδος κεντήματος ἐλικοειδοῦς Θράκ.
(Σηλυβρ.) 3) Γραμμὴ καμπύλη, κύρτωμα Θεσσ. Κῶς
Λέσβ. κ. ἄ. β) Κήλη Μύκ.: Μὲ πονεῖ ἡ γάγγλα μου

4) Γωνία Πελοπν. (Οἶν.) Σίφν. κ. ἄ. 5) Πτυχὴ Ἰων.
(Κρήν.) Μεγίστ. Ρόδ. Τήν. κ. ἄ.: Τὸ δεῖνα πρᾶμα εἶναι
ὅλο γάγγλες Κρήν. 6) Ρυτίς Σίφν.: Ἡ μούρη τῆς εἶναι
γεμάτη κάγγλες κ. αὐτὴ κάνει τὸ κοριτσάκι.

γαγγλάδα ἡ, ἀμάρτ. γαγγλάδα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γα-
γγλάδα Κρήτ. βαγγλάδα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάγγλα (III) καὶ τῆς καταλ. -άδα (III).

1) Καμπή, κύρτωσις, κύρτωμα ἔνθ' ἄν.: Ὁλο γαγγλά-
δες εἶν' ἡ βέργα Κρήτ. Συνών. γαγγλαδοῦλλα. 2)
Πτυχὴ, πύχωσησις Κρήτ.: Τοίτωσε τὸ σεδόνι, γκατὶ κάνει
πολλὰς γαγγλάδες.

γαγγλαδιάζω ἀμάρτ. γαγγλαδιάζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλάδα.

Συστρέφομαι: Μὸς ἦφας τὴν βάλα, ἐγαγγλάδισε κ' ἦπεσε
χάμαι (μὸς=μόλις).

γαγγλάδιασμα τό, ἀμάρτ. γαγγλάδιασμα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγλαδιάζω.

Συστροφὴ: Εἶδα τὸ γαγγλάδιασμα ποῦ 'κανε πρὶν νὰ
πέση χάμαι.

γαγγλαδοῦλλα ἡ, ἀμάρτ. βαγγλαδοῦλλα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλάδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-οῦλλα κατά τύπ. ὑποκορ.

Γαγγλάδα 1, ὁ ἰδ.

γαγγλαδώνω ἀμάρτ. γαγγλαδώνω Κρήτ. γαγγλα-
δώνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλάδα.

1) Συστρέφω τι ἐλικοειδῶς. Καὶ ἀμτβ. συστρέφο-
μαι ἐλικοειδῶς: Ἡ κλωστή γαγγλαδώνει. Συνών. γαγ-
γλῶνω 1. Μετοχ. γαγγλαδωμένος = ἐλικοειδής: Στράτα
γαγγλαδωμένη. Συνών. γαγγλαδωτός, γαγγλωτός. 2)
Κάμπτω τι. Καὶ ἀμτβ. κάμπτομαι. Συνών. γαγ-
γλῶνω 2. 3) Μεταφ. δυστροπῶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν
ὑποσχέσεως, ἀθετῶ τὸν λόγον μου. Συνών. γαγγλῶνω 3.

γαγγλαδωτός ἐπίθ. γαγγλαδωτός Κρήτ. γαγγλαδω-
τός Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγλαδώνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ωτός.

Ἐλικοειδής, ἐλικτός. Συνών. γαγγλαδωμένος (ἰδ.
γαγγλαδώνω 1), γαγγλαῖτος, γαγγλωτός.

γαγγλάζω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. γαγγλίον. Ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ.
ἐν Ἀρχ. Πόντ. 17 (1952) 56-7.

1) Ὑφίσταμαι, παθαίνω συστροφὴν τῶν νεύρων Πόντ.
(Κερασ. Κοτύωρ.): Ἐγάγγλαξεν τὸ δέρι μ'. β) Ὑφίστα-
μαι κόπωση εἰς τοὺς κινητηρίους μῦς καὶ δυσκολεύομαι
νὰ κινηθῶ Πόντ. (Κοτύωρ.) 2) Ὑφίσταμαι ἐξάρθρω-
σιν Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.): Ἐξαροπάτεσα κ' ἐγάγγλα-
ξεν τὸ ποδάρι μ' Κοτύωρ. Συνών. ἀπογαγγλάζω 1,
*γαγγλάζω 3. III) Αἰσθάνομαι κνησμόν, φαγούραν
Πόντ. (Σινώπ.)

γάγγλασμαν τό, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγλάζω.

1) Συστροφὴ τῶν νεύρων. Συνών. στραμπούλισμα.

2) Ἐξάρθρωσις. Συνών. ἀπογάγγλασμαν, *ἀπο-
γάγγλιασμα, γάγγλιασμα, στραμπούλισμα.

γαγγλαῖτος ἐπίθ. ἀμάρτ. γαγγλαῖτος Κρήτ

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλί καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-αῖτος.

Γαγγλαδωτός, ὁ ἰδ.: Γαγγλάτη βέργα.

γαγγλί τό, ἀμάρτ. γαγγλί Κρήτ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. γαγγλίον = «νεύρου παρὰ φύ-
σιν συστροφὴ σωματοπεποιημένη» (ἰδ. Θησαυρόν).

1) Στροφή: Πολλὰ γαγγλὰ κάνει ὁ ποταμός. β) Κυ-
ματοειδής ἢ σπειροειδής διασκευὴ, ἐπὶ κόμης: Γαγγλὰ
κάνει τῷ μαλλίῳ τζη καὶ πάν ὁμορφα. 2) Εἶδος κεν-
τήματος ἐλικοειδοῦς.

* **γαγγλιάζω**, γαγγλαῖζω Πόντ. (Ἀμισ.) γαγγλιάζω
Κρήτ. γαγγλιάζω Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγλί.

1) Δίδω σχῆμα ἐλικοειδὲς Κρήτ.: Γαγγλιάζω τὴ στράτα.

2) Λαμβάνω σχῆμα κυρτὸν Μύκ.: Γαγγλιάζει τὸ ξύτζ' (ἡ κήλη λαμβάνει σχῆμα θυλάκου). 3) Γαγγλιάζω 2,
ὁ ἰδ., Πόντ. (Ἀμισ.)

γάγγλιασμα τό, Μακεδ. (Θεσσαλον.) γάγγλιασμαν
Πόντ. (Ἀμισ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαγγλιάζω.

Γάγγλασμαν 2, δ ιδ.

γαγγλώνω ἀμάρτ. γαγλώνω Κρήτ. βαγγλώνω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάγγλα ἢ γαγγλί.

1) Δίδω σχῆμα ἐλικοειδές Κρήτ.: *Γαγλώνω τὴ στράτα*. Καὶ ἀμτβ. λαμβάνω σχῆμα ἐλικοειδές: *Ὁ ὄφις γαγλώνει*. Συνών. γαγγλαδώνω 1. Μετοχ. γαγλωμένος=σπειροειδής ἢ κυματοειδής. *Μαλλὰ γαγλωμένα*. β) Δίδω σχῆμα πτυχῆς Ρόδ.: *Βαγγλώνω τὴ φούστα* 2) *Γαγγλαδώνω* 2, δ ιδ., Κρήτ. 3) *Γαγγλαδώνω* 3, δ ιδ., Κρήτ.

γαγγλωτός ἐπίθ. ἀμάρτ. γαγλωτός Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγλώνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ωτός.

Γαγγλαδωτός, δ ιδ.: *Μαλλὰ γαγλωτά*. Δρόμος γαγλωτός.

γάγγρα ἡ, Πόντ. (Κοτύωρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γαγγριῶ.

1) Τὸ νὰ μὴ δύναται κανεὶς νὰ κινήσῃ τὰ μέλη τοῦ σώματος ἐκ παθήματός τινος, παραλυσία Πόντ. (Κοτύωρ.) Συνών. γάγγρωμαν. 2) Ἰσχύοτης Πόντ.

γάγγραινα ἡ, λόγ. κοιν. γάγγραινα βόρ. ἰδιώμ. γαγγραῖνα Παξ. γάγγραινα Ζάκ. Κύθηρ. καγγραῖνα Λεξ. Περίδ. γαγγράνα Τσακων. καγγράνα Μεγίστ. Πελοπν. (Λάστ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. γάγγραινα.

1) Τοπικὴ νέκρωσις τῶν ἰσθμῶν μέρους τινὸς τοῦ ἀνθρώπινου σώματος ἀκολουθουμένη ὑπὸ σήψεως, φαγέδαινα λόγ. κοιν. Συνών. φάγουσα. 2) Νόσος μικροβιακὴ τῆς ἀμπέλου καὶ ἄλλων φυτῶν, ἰδίᾳ τῶν καλλωπιστικῶν πολλαχ.

γαγγραινάρισμα τό, Παξ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγραινάρω.

Γαγγραίνισμα, δ ιδ.

γαγγραινάρω Ζάκ. Παξ. κ. ἀ. γαγγραινάρω Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάγγραινα.

Γαγγραϊνιάζω, δ ιδ.

γαγγραϊνιάζω πολλαχ. γαγγραϊνιάζου πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. γαγγραϊνιάζω Κρήτ. Κύθηρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ. ἀ. καγγραϊνιάζω Λεξ. Περίδ. Βυζ. καγγραϊνιάν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) καγγραϊνιάζω Κῶς Μεγίστ. καγγραϊνιάζω Σύμ. καγγραϊνιάζω Ρόδ. καγγραϊνιάζου Λέσβ. γαγγραϊνιάζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάγγραινα.

Προσβάλλομαι ἀπὸ γάγγραιναν. ἐνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Γαγγραίνισαν τὰ σπλάχνα μου ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου, ἢ ὑπαρξί μου κρέμεται σὲ διὰ λόγια δικά σου

Δαρδαν. Συνών. γαγγραινάρω.

γαγγραίνισμα τό, πολλαχ. γαγγραίνισμα Κρήτ. Νάξ. κ. ἀ. καγγραίνισμα Λεξ. Βυζ. καγγραίνισμα Κῶς Μεγίστ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγραϊνιάζω.

Τὸ νὰ πάθῃ τις ἀπὸ γάγγραιναν, προσβολὴ γαγγραινῆς. Συνών. γαγγραινάρισμα.

γαγγρῖν τό, Πόντ. (Οἶν.) γαγκρῖν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαγγρός. Ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 17 (1952) 57.

1) Γάγγραινα Κύπρ. 2) Κρέας ἄπαχον, ἰσχνόν, στε-

γνόν: *Ἐξέραςεν κ' ἐγίνησεν γαγγρῖν* (ξηράθηκε κ' ἐγινε γαγγρῖν, σὰν σκελετός).

***γαγγριῶ**, γαγγριῶ Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγρῖν.

Γίνομαι ἰσχνός, ἰσχναίνομαι.

γαγγρός ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαγγρί ἀντὶ γαγγρός. Ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 17 (1952) 57.

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κινήσῃ τὰ μέλη τοῦ ἐκ τινος παθήματος, παραλύτος (διὰ τὴν σημ. πβ. γαγγλάζω 1 β).

γάγγρωμαν τό, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγγρώνω.

Ἀκίνησία, παραλυσία τοῦ σώματος. Συνών. γάγγρα 1.

γαγγρώνω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαγγρός.

1) Κάμνω τινὰ νὰ μὴ δύναται νὰ κινήται διὰ παραλύσεως μέλους τοῦ σώματος, κάμνω παραλυτικόν, παραλύω ἐνθ' ἀν.: *Ἐντῶκεν κ' ἐγάγγρωσεν τὸ δέρι μ'* (ἐκτύπησε καὶ παρέλυσε τὸ χέρι μου) Τραπ. Χαλδ. *Νὰ γαγγρών' τσε ὁ Θεός!* νὰ σὲ παραλύσῃ ὁ Θεός! ἀρά) αὐτόθ. Συνών. ἀπογαγγρώνω 1. 2) Ἐνεργ. ἀμτβ. καὶ παθ. παραλύομαι ἐνθ' ἀν.: *Ἀσ' σὸν κρῦον ἐγάγγρωσα* Οἶν. *Ἐγαγγρῶθεν τὸ ποδᾶρι μ' - τὸ δέρι μ'* Χαλδ. *Νὰ γαγγροῦνταν τὰ ποδᾶρά σ' - τὰ δέρά σ'!* (νὰ παραλύσου κτλ. ἀρά) Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. *Ἐγαγγρῶθα καὶ κείμαι ἀδακὰ* (κατάκειμαι ἐδῶ ἀκίνητος ἐκ παραλυσίας) αὐτόθ.

γαγκάζω Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.)

Λέξις πεποιημένη ἐκ μορ. γὰγκ γόνον δηλοῦντος. Ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 17 (1952) 57.

Κλαίω γοερῶς, ἐπὶ νηπίων. Συνών. γαγκανίζω.

γαγκανίζω Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.)

Λέξις πεποιημένη ἐκ μορίου γὰγκ δηλοῦντος κλαυθμόν καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ανίζω, περὶ ἧς ιδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 12 (1946) 59 κέξ.

Γαγκάζω, δ ιδ.

γαγκάνισμαν τό, Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγκανίζω.

Γάγκασμαν, δ ιδ.

γάγκασμαν τό, Πόντ. (Κερασ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαγκάζω.

Κλαυθμός νηπίων. Συνών. γαγκάνισμαν.

γαγκλάζω Πόντ. (Ἀργυρούπ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ πεποιημένου μορίου γὰγκλ φωνὴν πόνου κυνὸς δηλοῦντος. Ἰδ. Ἀνθ. Παπαδόπ. ἐν Ἀρχ. Πόντ. 12 (1946) 56 καὶ 17 (1952) 57. Πβ. καὶ ἀρχ. κλαγγάζω.

1) Φωνάζω γοερῶς, ἐπὶ κυνὸς τυπτομένου, κατ' ἐπέκτασιν δὲ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου ἐνθ' ἀν.: *Ἐντῶκα τὸν σκύλλον κ' ἐγάγκλαξεν* (ἐντῶκα=κτύπησα) Χαλδ. *Ἐγάγκλαξεν ἄμον τὸ σκύλλον κ' ἐψόφεσεν* (ἔβγαλε κραυγὴν πόνου σὰν τὸν σκύλλον καὶ ἀπέθανε) αὐτόθ. *Νὰ γαγκλάης!* (ἀρά) αὐτόθ. Συνών. ἀπογαγγλάζω 2. 2) Ἀπαυδῶ, ἐξαντλοῦμαι, ἀποκάμνω κλαίων, ἐπὶ νηπίων Πόντ. (Κερασ.)

3) Στενάζω Πόντ. (Κοτύωρ.) Συνών. ἀναρροσχάζω, 2, ἀναστενάζω.

